

Hem>Dina rättigheter>Brottsoffer>Ersättning>Skadestånd från gärningspersonen Skadestånd från gärningspersonen

Luxemburg

Hur gör jag för att kräva skadestånd eller andra former av ersättning/gottgörelse från gärningsmannen i en rättegång (brottmålsprocessen), och vem ska jag rikta skadeståndskravet till?

Det finns flera sätt att kräva skadestånd från gärningsmannen.

För att en brottmålsdomstol ska kunna fatta beslut om skadestånd måste brottsoffret föra talan om enskilt anspråk som civilrättslig part i brottmålsprocessen och kräva skadestånd från gärningsmannen om denne förklaras skyldig till brottet. Brottsoffret behöver inte närvara vid rättegången. Han eller hon kan företrädas av en advokat och inge sina skadeståndskrav skriftligen före förhandlingen.

Dessutom ger den ändrade lagen av den 12 mars 1984 om ersättning till vissa brottsoffer som lidit fysisk skada till följd av brott vissa brottsoffer rätt att begära ersättning från statskassan. Detta är en viktig åtgärd för brottsoffer i situationer där gärningsmannen inte har identifierats, där gärningsmannen har identifierats men inte kan hittas eller där gärningsmannen är insolvent. Om så är fallet måste brottsoffret inge en ansökan om ersättning till justitieministern, som fattar beslut om ansökan inom sex månader.

Staten betalar endast ut ersättning om brottsoffret inte kan få effektiv och adekvat ersättning på annat sätt (*t.ex. från gärningsmannen, välfärdssystemet eller en privat försäkring*).

Om staten ersätter brottsoffret kan denne ändå föra talan om enskilt anspråk som civilrättslig part i brottmålsprocessen och kräva ytterligare gottgörelse från gärningsmannen om han eller hon anser att den statliga ersättningen är otillräcklig. I så fall måste brottsoffret informera domstolen om att en ansökan om ersättning har ingetts till staten eller att ersättning har erhållits från staten

I vilket skede i brottmålsprocessen bör jag lägga fram mitt skadeståndskrav?

Brottsoffret kan lägga fram ett skadeståndskrav i en brottmålsprocess genom att skicka ett brev till undersökningsdomaren och meddela att brottsoffret tänker föra talan om enskilt anspråk för att få ersättning för den skada som han eller hon anser sig ha lidit. Skadeståndskravet kan läggas fram när som helst under processen. Brottsoffret kan även lägga fram sitt krav vid förhandlingen.

Notera dock att om brottsoffret beslutar sig för att lägga fram sitt skadeståndskrav före förhandlingen kan han eller hon inte längre höras som vittne.

Om brottsoffret inte för talan om enskilt anspråk i brottmålsprocessen eller inte lägger fram några skadeståndskrav kan brottmålsdomstolen inte automatiskt bevilja brottsoffret skadestånd.

Ett brottsoffer som vid tidpunkten för förhandlingen inte driver ett skadeståndskrav förlorar inte sin rätt till ersättning. Brottsoffret kan fortfarande väcka en civilrättslig talan mot gärningsmannen vid en tvistemålsdomstol, förutsatt att talan väcks inom den föreskrivna preskriptionsfristen och det är styrkt att de aktuella handlingarna utgör en civilrättslig förseelse.

Det krav på ersättning som inges till justitieministern kan läggas fram innan brottmålsprocessen har avgjorts. Dessutom måste kravet inges inom två år från dagen för brottet. Om gärningsmannen åtalas och brottsoffret för talan om enskilt anspråk som civilrättslig part i brottmålsprocessen förlängs fristen för att lägga fram kravet och löper ut två år efter det slutliga beslutet från den domstol som prövar brottmålet. Om brottsoffret inte väcker talan om enskilt anspråk vid brottmålsdomstolen och det beslut som fattas vid domstolsförhandlingarna vinner laga kraft kan brottsoffret väcka en civilrättslig talan vid en tvistemålsdomstol för att få ersättning för den skada som lidits. I så fall förlängs fristen och löper ut två år efter det att domstolens beslut om skadestånd vann laga kraft. Om du är minderårig börjar emellertid inte preskriptionsfristen att löpa förrän du blir myndig, om handlingarna är belagda med straffrättsliga påföljder eller anges i och är straffbara enligt artiklarna 372, 373, 375 (*sexuella övergrepp och våldtäkt*), 3821 och 3822 (*människohandel*), 400, 401a, 402, 403 eller 405 (*dråp och uppsåtlig kroppsskada*) i Luxemburgs strafflag.

Vad kan jag kräva skadestånd för, och hur bör jag lägga fram skadeståndskravet (ange en totalsumma och/eller specificera de olika förlusterna, förlorad vinst och ränta)?

I en brottmålsprocess måste brottsoffret i detalj redogöra för sitt skadeståndskrav. Detta kan göras antingen skriftligen eller muntligen vid förhandlingen.

Kravet kan dock inges skriftligen före förhandlingen. I alla händelser måste brottsoffret lägga fram bevis för att styrka den fysiska skada som lidits (läkarintyg, fakturor osv.). I praktiken går det till så att domstolen under förhandlingen först hör vittnena och den misstänkte gärningsmannen och sedan den som eventuellt för talan om enskilt anspråk som civilrättslig part. I det skedet förklarar brottsoffret, eller den advokat som företräder brottsoffret, att han eller hon för talan om enskilt anspråk som civilrättslig part och lägger fram den handling där de detaljerade kraven anges för domstolen, åklagaren och parterna i målet. Brottsoffret behöver inte närvara vid rättegången och kan företrädas av en advokat.

Skadeståndskravet kan göras på ett vanligt papper och utgöras av en förteckning över de olika skador (fysisk skada/ekonomisk förlust och/eller ideell skada) som lidits och de skadeståndsbelopp som krävs. Om en skada inte kan kvantifieras eller om det exakta beloppet ännu inte är känt redovisas beloppet "för kännedom".

För det mesta är det den domstol som prövar åtalet mot den tilltalade som fastställer det skadeståndsbelopp som brottsoffret ska tilldelas som ersättning för skadan, om domstolen finner den tilltalade skyldig till brottet.

De förluster och utgifter som täcks av ersättningen är för brottsoffret:

– Fysisk (icke-psykisk) skada:

Sjukvårdskostnader för skada (sjukvård – sjukhusvård och öppenvård, återhämtning).

Ytterligare behov eller kostnader som uppstår till följd av personskada (t.ex. vård och assistans, tillfällig och permanent behandling, långvarig rehabilitering genom sjukgymnastik, anpassning av bostad, särskilda hjälpmedel m.m.).

Permanent skada (t.ex. invaliditet och andra permanenta funktionsnedsättningar).

Inkomstbortfall under sjukvårdsperioden och efter (inklusive förlorade inkomster och förlust av förmåga att skaffa sig inkomst eller minskat underhåll osv.).

Förlorade yrkesmöjligheter.

Utgifter vid rättsliga förfaranden rörande den händelse som orsakade skadan, t.ex. rättsliga avgifter, domstolskostnader.

Ersättning för personlig egendom som stulits eller skadats.

– Psykisk (ideell) skada:

Sveda och värk som brottsoffret åsamkats.

Förlust av livskvalitet (om brottsoffret inte längre kan leva samma liv som före brottet).

Lyte (ärr, förlust av en lem eller liknande).

Sexuella skador.

Domstolen kan låta en sakkunnig beräkna de exakta beloppen för de skador som lidits. Detta sker ofta, särskilt i samband med svåra kroppsskador.

I så fall kan domstolen bevilja ett förskott.

Efter sakkunnigutlåtandet fattas beslut om vilket skadeståndsbelopp som ska betalas.

Det högsta belopp som justitieministeriet kan bevilja får inte överstiga det tak som varje år fastställs genom storhertlig förordning. För 2017 fastställdes taket till 63 000 euro. Ministern kan också bevilja ett förskott.

Finns det en särskild blankett för skadeståndskrav?

I Luxemburg finns det inte någon särskild blankett för skadeståndskrav.

Kraven kan nedtecknas på ett vanligt papper.

Skadeståndskrav som inges till justitieministern måste vara avfattade på franska, tyska eller luxemburgiska, och brottsoffret måste ange när och var brottet ägde rum och i detalj beskriva brottets karaktär.

Vilken bevisning måste jag lägga fram för att styrka mitt skadeståndskrav?

För ett skadeståndskrav som framställs vid den domstol som prövar målet måste skadeståndskravet och eventuell bevisning som styrker skadan läggas fram (se nedan för specifika exempel).

För att styrka ett skadeståndskrav som inges till justitieministern måste handlingar som styrker det brott som brottsoffret har utsatts för och den skada som brottsoffret har lidit bifogas brevet med skadeståndskravet.

Icke-uttömmande förteckning:

Kopia av klagomålet (polisämälan) eller bevis på skadeståndskrav som framställts i brottmålsprocessen.

Kopia på brottmålsdomen och det skadeståndskrav som framställts som civilrättslig part (om ett sådant framställts).

Beslut om skadeståndskravet (t.ex. efter ett sakkunnigutlåtande).

Bevis på skadan: läkarintyg som anger vilken typ av skada som lidits, arbetsförmågens varaktighet och, i förekommande fall, karaktären av följdverkningar och permanent funktionsnedsättning.

Bevis på sjukvårdskostnader till följd av skadan (sjukvård, sjukhusvård och öppenvård etc.).

Bevis på medlemskap i ett socialförsäkringssystem.

Bevis på eventuell socialförsäkringsersättning.

Kopia på försäkringsbrev.

Bevis på eventuell ersättning som erhållits från ett försäkringsbolag.

Bevis på inkomstbortfall under och efter sjukvårdsbehandling.

Finns det domstolsavgifter eller andra kostnader som är kopplade till mitt skadeståndskrav?

I en brottmålsprocess måste varje part bära sina egna juridiska kostnader, oavsett hur rättegången går. Den part som har behov av det kan dock ansöka om rättshjälp. I så fall bär staten alla kostnader.

Brottsoffret kan även begära ersättning för kostnaderna för förfarandet. Kostnaderna för sakkunniga bärs vanligtvis av den tilltalade.

Det tas inte ut någon domstolsavgift för en ersättningsansökan som inges till justitieministern.

Kan jag få rättshjälp före och/eller under förfarandet? Kan jag få det även om jag inte är bosatt i det land där förfarandet äger rum?

Enligt luxemburgsk lag kan ett brottsoffret kan få rättshjälp före och/eller under rättsprocessen genom att fylla i ett nationellt formulär som kan laddas ned från Luxemburgs advokatsamfundets (*Barreau de Luxembourg*) webbplats: <https://www.barreau.lu/le-barreau/assistance-judiciaire/formulaire-d-assistance-judiciaire>. Formuläret ska åtföljas av styrkande handlingar som styrker att brottsoffret saknar tillräckliga medel för att bära kostnaderna för sitt försvar. Ansökan ska sändas till ordföranden för advokatsamfundet i den domkrets där sökanden har hemvist, som beslutar huruvida rättshjälp ska beviljas.

Alla kan vända sig till de organ som erbjuder juridisk information och rådgivning. Du kan vända dig till tjänsten för juridisk mottagning och information

(*Service d'Accueil et d'Information juridique*) för att få kostnadsfri juridisk information. <https://justice.public.lu/fr/aides-informations/accueil-info-juridique.html>

När kan brottmålsdomstolen avvisa eller vägra att pröva mitt skadeståndskrav mot gärningsmannen?

Om brottsoffret har framställt ett skadeståndskrav och gärningsmannen frikänns i brottmålsprocessen på grund av att de aktuella gärningarna inte utgör ett brott, prövar domstolen ändå huruvida den tilltalades agerande har orsakat den skada som brottsoffret har lidit. Om så är fallet beslutas att den tilltalade ska betala skadestånd. Om brottsoffret inte har lyckats visa att det finns ett orsakssamband mellan den tilltalades agerande och den skada som lidits avvisar dock domstolen brottsoffrets krav.

Kan jag överklaga ett sådant beslut eller söka andra former av ersättning/gottgörelse?

Brottsoffret kan överklaga brottmålsdomstolens beslut.

Brottsoffret kan dessutom inge en ansökan om ersättning till justitieministern. Brottsoffret är berättigad till ersättning om gärningsmannen inte har fällits, men brottsoffret har utsatts för brott och gärningsmannen inte har identifierats eller, om gärningsmannen har identifierats, inte kan hittas eller är insolvent.

Om det inte hålls någon rättegång kan justitieministern, grundat på den ersättning som domstolen fastställt, bevilja ett fast belopp och/eller besluta att ett sakkunnigutlåtande ska inhämtas för att fastställa det ersättningsbelopp som brottsoffret ska tilldelas. Justitieministeriet bär i så fall kostnaderna för detta.

Om domstolen tilldömer mig skadestånd, hur ser jag till att domen mot gärningsmannen verkställs och vilken hjälp kan jag få för att se till att så sker?

Brottmålsdomstolens roll är att kvantifiera den skada som brottsoffret lidit, men inte att ingripa för att se till att skadeståndet och eventuell ränta betalas.

Så snart det slutliga beslutet har fattats är det upp till brottsoffret att vidta åtgärder för att se till att gärningsmannen betalar skadeståndet och eventuell ränta.

Oftast tar brottsoffrets advokat på sig uppgiften att se till att skadeståndet drivs in. Inledningsvis sker detta i godo, via kontakt med den dömdes advokat. Om detta inte fungerar kan brottsoffret i ett senare skede få domen verkställd med hjälp av en exekutionstjänsteman.

Om domstolen fäller den tilltalade för brottet och meddelar en villkorlig dom med prøvotid, inklusive en skyldighet att betala skadestånd, kontrollerar den chefsåklagare som ansvarar för att verkställa fällande domar att den dömda gärningsmannen fullgör denna skyldighet.

Senaste uppdatering: 19/03/2019

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de opphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

De EU-länder som ansvarar för det nationella innehållet på den här webbplatsen håller på att uppdatera delar av sitt innehåll mot bakgrund av Storbritanniens utträde ur EU. Det kan dock ta ett tag innan vi har uppdaterat alla sidor.